

Livsmedel och cateringtjänster
– Miljöanpassad offentlig upphandling – Produktblad

1. Omfattning

Detta produktblad avser **inköp av livsmedel och cateringtjänster**.

Obligatoriska krav på varan föreslås för en rad olika produkter: frukt och grönsaker, vattenbruksprodukter, produkter från havet, kött- och mejeriprodukter och drycker samt utförandet av relevanta cateringtjänster.

Kärnkriterierna för livsmedel omfattar ekologiska produktionsmetoder och förpackningsavfall. De **övergripande kriterierna** omfattar även andra aspekter, t.ex. upphandling av livsmedel som producerats i enlighet med integrerade produktionsstandarder¹ och djurskydd.

Kärnkriterierna för cateringtjänster är inriktade på ekologiska livsmedel, minimering av avfallet och källsortering. De **övergripande kriterierna** är även inriktade på miljömässiga urvalskriterier, användningen av papper och rengöringsmedel, köksutrustning och näringsinnehåll etc.

2. Viktiga miljöeffekter

¹ Integrerade odlingssystem i EU. Reviderad slutrapport till Europeiska kommissionens generaldirektorat för miljö. Ingiven av Agra CEAS Consulting, maj 2002.
http://ec.europa.eu/environment/agriculture/pdf/icm_finalreport.pdf

Effekter

- Övergödning², försurning³ och gift som påverkar människors hälsa och miljön (växter och djur) till följd av rester av gödningsmedel och bekämpningsmedel i vattnet, luften, marken och livsmedel.
- Negativa effekter för jordbrukarnas arbetsmiljö till följd av felaktig hantering och användning av vissa bekämpningsmedel och gödningsmedel.
- Jorderosion, skogsskövling och förlust av den biologiska mångfalden till följd av olämpliga jordbruksmetoder, alltför intensiv djurproduktion och intensiva fiske- och vattenbruksmetoder.
- Djurplågeri på grund av bristande respekt för djurs välbefinnande.
- Hög energi- och vattenförbrukning i livsmedelsproduktion och livsmedelsberedning.
- Förpackningsavfall.

Miljöanpassad upphandlingsstrategi

- Upphandling av ekologiska livsmedel.
- Upphandling av livsmedel som har producerats inom ramen för ett ”integrerat produktionssystem”.
- Upphandling av vattenbruks- och havsprodukter som har producerats eller fångats på ett hållbart sätt.
- Upphandling av köttprodukter från djur som omfattas av bra djurskyddsstandarder.
- Upphandling av säsongprodukter.
- Upphandling i lösvikt eller i förpackningar som till stor del består av återvunnet material.
- Användning av bestick, porslin, glas och dukar som kan återanvändas.
- Användning av miljövänliga pappersprodukter.
- Källsortering och utbildning av personal.

→

² Övergödning innebär att allt för mycket näringsämnen släpps ut i vattendrag (sjöar, flodmynningar eller långsamt flytande floder). Detta leder till att växter (alger, ogräs etc.) växer för mycket. När växterna dör och förmultnar minskar syret i vattnet vilken kan leda till att vattenorganismer (t.ex. fiskar) dör. Näringsämnena kan komma från många antropogena (mänskliga) källor, t.ex. gödningsmedel som används på åkrarna, jorderosion, nedfall av kväve från atmosfären, utsläpp från avloppsreningsverk och obehandlat avloppsvatten från tätbebyggelse.

³ Försurning innebär att allt för mycket svavel- och salpetersyra ansamlas i marken, i vattendrag och i luften till följd av surt nedfall. Nedfallet orsakas av antropogena (mänskliga) utsläpp av främst svaveldioxid, kväveoxider och ammoniak från t.ex. användningen av naturgödsel och andra markförbättrare inom jordbruket samt utsläpp från industrin. Surt nedfall har negativa effekter för vattendrag, skogar och marker. Försurningen leder till att träden tappar sina löv och blir svagare. Den kan även leda till att pH-värdet i marken och vattnet ändras och till att tungmetaller och andra skadliga ämnen frigörs som kan förgifta marken och vattenorganismer. Dessutom kan den orsaka skador på byggnader och monument.

- Hög förbrukning av rengöringsmedel och andra kemikalier som kan ha negativa effekter på kökspersonalens arbetsmiljö och på miljön via avloppsvattnet.
 - Hög vatten- och energiförbrukning från köksmaskiner.
 - Utsläpp av koldioxid och andra förorenande ämnen till följd av de transportmedel som används för att utföra cateringtjänsterna.
-
- Minimering av användningen av farliga kemikalier och användning av miljövänliga rengörings- och diskmedel.
 - Upphandling av vatten- och energieffektiva köksmaskiner.
 - Bättre transportvägar, ökad energieffektivitet och minskade utsläpp från de fordon som används för att utföra cateringtjänsterna.

3. Livsmedel – Kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling

3.1 Livsmedel – Kärnkriterier för miljöanpassad offentlig upphandling

Område
Inköp av livsmedel (eller en viss grupp av livsmedelsprodukter) som åtminstone delvis har ekologiskt ursprung.
Obligatoriska krav på varan
1. [X] % av [antingen en bestämd produktgrupp som mejeriprodukter, kött, grönsaker etc., eller en förteckning över specifika produkter som potatis, tomater, nötkött, ägg etc.] måste vara ekologiskt producerade i enlighet med förordning (EG) nr 834/2007. Verifiering: Produkter med gemenskapens eller ett nationellt ekologiskt märke ska anses uppfylla kraven.
Utvärderingskriterier
Extrapoäng delas ut för följande:
1. <u>Ekologiska livsmedel:</u> Ytterligare andel produkter av ekologiskt ursprung utöver minimikraven i de obligatoriska kraven på varan. Verifiering: Samma som ovan.
2. <u>Förpackningar:</u> Procentandel produkter som <ul style="list-style-type: none"> • levereras i sekundära förpackningar och/eller transportförpackningar som består av mer än 45 % återvunnet material, • levereras i förpackningsmaterial som baseras på förnybara råvaror, • inte levereras i individuella portioner (portionsförpackningar). Verifiering: Leverantören ska skriftligen intyga vilka av dessa kriterier som den kan uppfylla. Under kontraktets löptid kommer den upphandlande myndigheten att Verifieringera att kraven uppfylls. Uppfylls inte kraven kommer lämpliga, beskrivna, påföljder att vidtas.

3.2 Livsmedel – Övergripande kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling

<p>Område</p> <p>Inköp av livsmedel (eller en särskild grupp av livsmedelsprodukter) där en viss procentandel av produkterna är ekologiskt producerade eller kommer från integrerade produktionssystem och så lite förpackningar som möjligt används.</p>
<p>Obligatoriska krav på varan</p> <p>Produkterna ska uppfylla de obligatoriska kraven på varan i kärnkriterierna. Dessutom gäller följande: 2. Av de återstående icke-ekologiska produkterna måste [X] % av [antingen en bestämd produktgrupp som mejeriprodukter, kött, grönsaker etc., eller en förteckning över specifika produkter som potatis, tomater, nötkött, ägg etc.] ha producerats i enlighet med kriterierna för integrerade produktionssystem eller likvärdiga system. Verifiering: Produkter med regionalt/nationellt märke för integrerad produktion ska anses uppfylla kraven. Om produkterna inte är certifierade måste anbudsgivaren på lämpligt sätt styrka (t.ex. med hjälp av en förteckning över de kemikalier som används i produktionen, djurskyddsförhållandena på gården etc.) att varje enskilt krav i regionala/nationella, integrerade produktionsstandarder uppfylls.</p>
<p>Utvärderingskriterier</p>

Extrapoäng delas ut för produkter som uppfyller de två utvärderingskriterier som anges i **kärnkriterierna**.

Extrapoäng delas även ut för de produkter som dessutom uppfyller följande utvärderingskriterier:

2. Integrerad produktion: Ytterligare andel produkter från integrerad produktion utöver minimikraven i de obligatoriska kraven på varan.

Verifiering: Produkter med regionalt/nationellt märke för integrerad produktion ska anses uppfylla kraven.

Om produkterna inte är certifierade måste anbudsgivaren på lämpligt sätt styrka (t.ex. med hjälp av en förteckning över de kemikalier som används i produktionen, djurskyddsförhållandena på gården etc.) att varje enskilt krav i regionala/nationella, integrerade produktionsstandarder uppfylls.

3. Vattenbruks- och havsprodukter: Andelen vattenbruks- och havsprodukter som fångas eller produceras på ett hållbart sätt och med hållbara metoder enligt definitionen för ett relevant märke för hållbart fiske och vattenbruk.

Verifiering: Vattenbruks- och havsprodukter med ett märke för hållbart fiske eller hållbara vattenbruksmetoder ska anses uppfylla kraven. Andra lämpliga former av bevis ska också godtas om det tydligt framgår att man uppfyller kriterierna för hållbart fiske eller vattenbruk för ett relevant märke för hållbart fiske och vattenbruk.

4. Djurskyddsstandarder: Andelen animaliska produkter som produceras med höga djurskyddsstandarder enligt nationella riktlinjer.

Verifiering: Produkter som anbudsgivaren på lämpligt sätt kan bevisa uppfyller relevanta nationella frivilliga standarder som går längre än den obligatoriska lagstiftningen, t.ex. certifiering från ett erkänt organ, ska anses uppfylla kraven. Alternativt ska anbudsgivaren på annat lämpligt sätt styrka att djurskyddsstandarderna uppfylls.

5. Förpackningar: Procentandel produkter som

- levereras i sekundära förpackningar och/eller transportförpackningar som består av mer än 45 % återvunnet material,
- levereras i förpackningsmaterial som baseras på förnybara råvaror,
- inte levereras i individuella portioner (portionsförpackningar).

Verifiering: Leverantören ska skriftligen intyga vilka av dessa kriterier som den kan uppfylla. Under kontraktets löptid kommer den upphandlande myndigheten att Verifieringera att kraven uppfylls. Uppfylls inte kraven kommer lämpliga påföljder att tillämpas.

3.3 Förklarande anmärkningar

Kriterier för integrerad produktion: Eftersom kriterierna för integrerad produktion inte är internationella är det nödvändigt att i varje land veta vilka certifierade produkter det finns och att hänvisa till lämpliga standarder.

Vattenbruks- och havsprodukter: Med tanke på det stora antal märken för hållbart fiske och vattenbruk som finns för vattenbruks- och havsprodukter har detta kriterium en relativt vid definition. Alternativt skulle man kunna använda kriterierna från ett visst märke (läs mer i [bakgrundsrapporten](#)), under förutsättning att man även godtar andra sätt att styrka att kraven uppfylls.

Djurskyddsstandarder: I vissa EU-länder har de nationella regeringarna infört frivilliga certifieringssystem för att förbättra djurskyddet. Där sådana system finns utgör de ett användbart kontrollredskap för de upphandlande myndigheterna.

Procentandel ekologiska livsmedel: Den upphandlande myndigheten måste specificera hur procentandelen ska fastställas, antingen som volymprocent, viktprocent eller spenderade belopp.

Förpackningar: Enligt artikel 3 i direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall omfattar ”förpackningar” endast

- a) konsumentförpackningar eller primära förpackningar, dvs. förpackningar som är utformade på ett sådant sätt att de på försäljningsstället utgör en säljenhet för den slutliga användaren eller konsumenten,
- b) gruppförpackningar eller sekundära förpackningar, dvs. förpackningar som är utformade på ett sådant sätt att de på försäljningsstället omfattar en grupp av ett visst antal säljenheter, oavsett om dessa säljs som en sådan grupp till den slutliga användaren eller konsumenten eller om de endast används som komplement till hyllorna på försäljningsstället; de kan tas bort från produkten utan att detta påverkar produktens egenskaper,
- c) transportförpackningar eller tertiära förpackningar, dvs. förpackningar som är utformade på ett sådant sätt att de underlättar hantering och transport av ett antal säljenheter eller gruppförpackningar för att förhindra skador vid fysisk hantering eller transportskador. Transportförpackningar omfattar inte väg-, järnvägs-, fartygs- och flygfraktcontainrar.

Utvärderingskriterier: De upphandlande myndigheterna ska i meddelandet om upphandling och anbudsdokumentationen ange hur många extrapoäng som kommer att delas ut för varje tilldelningskriterium. De miljömässiga utvärderingskriterierna bör sammanlagt stå för minst 10–15 % av den möjliga totalpoängen.

När utvärderingskriteriet anges som ”bättre resultat än minimikraven i de obligatoriska kraven på varan” delas poängen ut i förhållande till hur mycket bättre resultat är.

4. Cateringtjänster – Kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling

4.1 Cateringtjänster – Kärnkriterier för miljöanpassad offentlig upphandling

Område
Kontrakt för cateringtjänster med leverans av livsmedel där en viss procentandel ska ha ekologiskt ursprung och tjänsten ska utföras på ett miljövänligt sätt.
Obligatoriska krav på tjänsten

Livsmedel

1. **[X]** % av [antingen en bestämd produktgrupp som mejeriprodukter, kött, grönsaker etc., eller en förteckning över specifika produkter som potatis, tomater, nötkött, ägg etc.]] som ska användas vid utförandet av tjänsten ska vara ekologiskt producerade i enlighet med förordning (EG) nr 834/2007.
Verifiering: Leverantörer med ett miljömärke av typ I för restauranger ska anses uppfylla kraven om de specificerar procentandelen ekologiska livsmedel som kommer att användas i det relevanta kontraktet. Alternativt ska leverantörerna i anbudet ange hur de tänker uppfylla detta krav. Produkter med ett gemenskapens/EU-ekologiskt märke eller ett nationellt ekologiskt märke ska anses uppfylla kraven.
2. [I de fall där entreprenören bestämmer menyerna] De viktigaste frukt-, grönsaks- och havsprodukter som kommer att användas vid utförandet av tjänsten ska så långt det är möjligt väljas ut beroende på säsong. De rekommenderade riktlinjerna återges i säsongskalendern i bilaga X [ska utarbetas av den upphandlande myndigheten].

Utvärderingskriterier

Extrapoäng delas ut för följande:

1. Ekologiska livsmedel: Ytterligare andel produkter av ekologiskt ursprung utöver minimikraven i de obligatoriska kraven.

Verifiering: Leverantörer med ett miljömärke av typ I för restauranger ska anses uppfylla kraven om de specificerar procentandelen ekologiska livsmedel som kommer att användas i det relevanta kontraktet. Alternativt ska leverantörerna i anbudet ange hur de tänker uppfylla detta krav. Produkter med ett EU-ekologiskt märke eller ett nationellt ekologiskt märke ska anses uppfylla kraven.

2. Förpackningar: Procentandel produkter som

- levereras i sekundära förpackningar och/eller transportförpackningar som består av mer än 45 % återvunnet material,
- levereras i förpackningsmaterial som baseras på förnybara råvaror,
- inte levereras i individuella portioner (portionsförpackningar).

Verifiering: Leverantörer med ett miljömärke av typ I för restauranger ska anses uppfylla kriterierna om certifikatet innefattar ovanstående krav. Alternativt ska anbudsgivarna skriftligen intyga vilka av dessa kriterier som de kan uppfylla. Under kontraktets löptid kommer den upphandlande myndigheten att Verifieringera att kraven uppfylls. Uppfylls inte kraven kommer lämpliga, beskrivna, påföljder att tillämpas.

Särskilda kontraktsvillkor

1. Avfallsgenerering

- För att minska genereringen av avfall måste man vid servering av mat och dryck i första hand använda bestick, porslin, glas och dukar som kan återanvändas och i andra hand använda bestick, porslin och annan cateringutrustning som består av förnybara råvaror.
- Avfall från utförandet av tjänsten ska källsorteras enligt den offentliga förvaltningens avfallsinsamlingssystem. Detta innefattar fraktioner av [ange här de särskilda avfallsfraktioner som ska källsorteras, beroende på lokala förvaltningsföreskrifter].

2. Transport

- De fordon som används för att utföra tjänsten ska åtminstone uppfylla avgaskraven enligt Euro 4 eller IV. Leverantörer ska tillhandahålla en förteckning över de fordon som ska användas för att utföra tjänsten och teknisk dokumentation för respektive fordon där relevanta utsläppsnivåer framgår.

4.2 Cateringtjänster – Övergripande kriterier för miljöanpassad offentlig upphandling

Område
Kontrakt för cateringtjänster med leverans av livsmedel där en viss procentandel ska ha ekologiskt ursprung och tjänsten ska utföras på ett miljövänligt sätt.
Utvärderingskriterier
<p>Entreprenören måste styrka sin tekniska och yrkesmässiga kapacitet att uppfylla kontraktets miljöaspekter genom</p> <ul style="list-style-type: none"> • ett miljöstyrningssystem (EMS) för cateringtjänster (t.ex. EMAS, ISO 14001 eller likvärdig standard, [ange andra officiella nationella eller regionala system]), eller • ett miljöarbete inom cateringverksamhet med arbetsbeskrivningar och rutiner för att utföra tjänsten på ett miljövänligt sätt, eller • tidigare erfarenhet av att tillämpa miljöstyrningsåtgärder i liknande kontrakt, eller
Obligatoriska krav på tjänsten
Cateringtjänsterna ska uppfylla de två Obligatoriska krav på tjänsten som anges i kärnkriterierna .
Cateringtjänsterna ska dessutom uppfylla följande obligatoriska krav:

Livsmedel

3. Av de återstående icke-ekologiska produkterna måste [X] % av [antingen en bestämd produktgrupp som mejeriprodukter, kött, grönsaker etc., eller en förteckning över specifika produkter som potatis, tomater, nötkött, ägg etc.] ha producerats i enlighet med kriterierna för integrerade produktionssystem eller likvärdiga system.

Verifiering: Leverantörer måste ange hur de tänker uppfylla kraven. Produkter med regionalt/nationellt märke för integrerad produktion ska anses uppfylla kraven.

Om produkterna inte är certifierade måste anbudsgivaren på lämpligt sätt styrka (t.ex. med hjälp av en förteckning över de kemikalier som används i produktionen, djurskyddsförhållandena på gården etc.) att varje enskilt krav i regionala/nationella, integrerade produktionsstandarder uppfylls.

4. Pappersprodukter

Pappersprodukter som hushållspapper eller pappersservetter som kommer att användas för att utföra tjänsten måste vara tillverkade av returfiber eller nyfiber från hållbart skogsbruk.

Verifiering: Produkter med EU:s miljömärke eller något nationellt miljömärke anses uppfylla kraven även om andra lämpliga former av bevis också godtas, t.ex. teknisk dokumentation från tillverkaren eller en analysrapport.

Utvärderingskriterier

Extrapoäng delas ut för cateringtjänster som uppfyller de två **kärnutvärderingskriterierna**.

Extrapoäng delas även ut för cateringtjänster som uppfyller följande Utvärderingskriterier:

3. Integrerad produktion: Ytterligare andel av produkter från integrerad produktion utöver minimikraven i de obligatoriska kraven

Verifiering: Leverantörer ska ange hur de tänker uppfylla kraven. Produkter med regionalt/nationellt märke för integrerad produktion ska anses uppfylla kraven.

Om produkterna inte är certifierade måste anbudsgivaren på lämpligt sätt styrka (t.ex. med hjälp av en förteckning över de kemikalier som används i produktionen, djurskyddsförhållandena på gården etc.) att varje enskilt krav i regionala/nationella, integrerade produktionsstandarder uppfylls.

4. Vattenbruks- och havsprodukter: Andelen vattenbruks- och havsprodukter som (jämfört med den totala volymen köpta vattenbruks- och havsprodukter) som ska användas för att utföra tjänsten och som fångas eller produceras på ett hållbart sätt och med hållbara metoder enligt definitionen för relevant märke för hållbart fiske och vattenbruk.

Verifiering: Leverantörer ska i anbudet ange hur de tänker uppfylla kraven. Vattenbruks- och havsprodukter med ett märke för hållbart fiske eller hållbara vattenbruksmetoder ska anses uppfylla kraven. Andra lämpliga former av bevis ska också godtas om det tydligt framgår att man uppfyller kriterierna för hållbart fiske eller vattenbruk för ett relevant märke för hållbart fiske och vattenbruk.

5. Djurskyddsstandarder: Andelen animaliska produkter som ska användas för att utföra tjänsten och som produceras med höga djurskyddsstandarder enligt nationella riktlinjer.

Verifiering: Produkter som anbudsgivaren på lämpligt sätt kan styrka uppfyller relevanta nationella frivilliga standarder som går längre än den obligatoriska lagstiftningen, t.ex. certifiering från ett erkänt organ, ska anses uppfylla kraven. Alternativt ska anbudsgivaren på annat lämpligt sätt styrka att djurskyddsstandarderna uppfylls.

<p>6. Utrustning: Följande kriterier ska uppfyllas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kylar och frysar som används för att utföra tjänsten får inte innehålla ämnen som skadar ozonskiktet (HCFC-föreningar) eller HFC-föreningar. - Utrustningen ska (i förekommande fall) uppfylla en eller flera av följande energistandarder: Energy Star, EU:s energimärke (klass A), eller [andra nationella standarder] eller likvärdiga standarder. - Den utrustning som används måste uppfylla kraven för vattneffektivitet enligt EU:s märke (klass A) eller likvärdiga standarder. <p>Verifiering: Leverantörerna ska tillhandahålla en förteckning över den utrustning som ska användas för att utföra tjänsten där det framgår vilken utrustning som har relevant effektivitetsmärkning, eller på annat lämpligt sätt styrka att kriterierna uppfylls.</p>
<p>7. Rengöringsmedel: De rengöringsmedel som ska användas för att utföra tjänsten ska uppfylla följande kriterier: (<i>ange kärnkriterierna från produktbladet för rengöringsmedel och rengöringstjänster</i>).</p> <p>Verifiering: (<i>ange Verifieringen av kärnkriterierna från produktbladet för rengöringsmedel och rengöringstjänster</i>).</p>
<p>Särskilda kontraktsvillkor</p> <p>Entreprenören ska tillämpa de två klausuler som rör fullgörandet av kontraktet som anges i kärnkriterierna.</p> <p>Entreprenören ska dessutom tillämpa följande kontraktsklausuler:</p>
<p>3. Utbildning av personal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cateringpersonalen ska utbildas i avfallsminimering, avfallshantering och källsortering samt i produktinformation (produkternas ursprung, miljömässiga och sociala kvalitet). När kontraktet har tilldelats ska entreprenören lägga fram en utbildningsplan och vid slutet av kontraktperioden ska ett intyg överlämnas till den upphandlande myndigheten där det framgår vilken utbildning som både ny och tillsvidareanställd personal har genomgått.
<p>4. Utförande av tjänsten</p> <ul style="list-style-type: none"> • [Om urvalskriterier inte ingår] Entreprenören ska göra sitt bästa för att så långt det går se till att de livsmedel som används för att utföra tjänsten produceras på ett sätt som påverkar miljön i så liten utsträckning som möjligt. Senast sex månader efter tilldelningen av kontraktet ska entreprenören därför ha strukturerade och dokumenterade arbetsrutiner för åtminstone följande miljöområden: <ul style="list-style-type: none"> - Utvärdering av de mest betydande miljöeffekterna som den utförda tjänsten leder till. - Urval, tillredning och förvaring av livsmedel. - Avfallsminimering och källsortering. - Minskad energi- och vattenförbrukning vid tillagning och transport av mat. - Utbildning.

4.3 Förklarande anmärkningar

Procentandel ekologiska livsmedel: Den upphandlande myndigheten måste specificera hur procentandelen ska fastställas, antingen som volymprocent, viktprocent eller spenderade belopp.

Kriterier för integrerad produktion: Eftersom kriterierna för integrerad produktion inte är internationella är det nödvändigt att i varje land veta vilka certifierade produkter det finns, och att hänvisa till lämpliga standarder.

Säsongbetonade produkter: Säsongbetonade produkter är sådana produkter som växer utomhus i den region där upphandlingen sker. Varje upphandlande myndighet måste i en bilaga till anbudet bifoga en ”kalender” över säsongbetonade livsmedel i regionen som den själv har utarbetat eller som redan finns. I denna kalender ska det markeras under vilka månader de viktigaste livsmedelsprodukterna (främst frukt och grönsaker men även havsprodukter) växer utomhus/fiskas i regionen. De produkter som används behöver dock inte komma från regionen i fråga.

Vattenbruks- och havsprodukter: Med tanke på det stora antal märken för hållbart fiske och vattenbruk som finns för vattenbruks- och havsprodukter har detta kriterium en relativt vid definition. Alternativt skulle man kunna använda kriterierna från ett visst märke (läs mer i [bakgrundsrapporten](#)), under förutsättning att man även godtar andra sätt att styrka att kraven uppfylls.

Djurskyddsstandarder: I vissa EU-länder har de nationella regeringarna infört frivilliga certifieringssystem för att förbättra djurskyddet. Där sådana system finns utgör de ett användbart kontrollredskap för de upphandlande myndigheterna.

Förpackningar: Enligt artikel 3 i direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall omfattar ”förpackningar” endast

- a) konsumentförpackningar eller primära förpackningar, dvs. förpackningar som är utformade på ett sådant sätt att de på försäljningsstället utgör en säljenhet för den slutliga användaren eller konsumenten,
- b) gruppförpackningar eller sekundära förpackningar, dvs. förpackningar som är utformade på ett sådant sätt att de på försäljningsstället omfattar en grupp av ett visst antal säljenheter, oavsett om dessa säljs som en sådan grupp till den slutliga användaren eller konsumenten eller om de endast används som komplement till hyllorna på försäljningsstället; de kan tas bort från produkten utan att detta påverkar produktens egenskaper,
- c) transportförpackningar eller tertiära förpackningar, dvs. förpackningar som är utformade på ett sådant sätt att de underlättar hantering och transport av ett antal säljenheter eller gruppförpackningar för att förhindra skador vid fysisk hantering eller transportskador. Transportförpackningar omfattar inte väg-, järnvägs-, fartygs- och flygfraktcontainrar.

Utvärderingskriterier: De upphandlande myndigheterna ska i meddelandet om upphandling och anbudsdokumentationen ange hur många extrapoäng som kommer att delas ut för varje tilldelningskriterium. De miljömässiga utvärderingskriterierna bör sammanlagt stå för minst 10–15 % av den möjliga totalpoängen.

När tilldelningskriteriet anges som ”bättre resultat än minimikraven i de obligatoriska kraven” delas poängen ut i förhållande till hur mycket bättre resultat är.